

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*Білоткач І.А., докторант, к.е.н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Орієнтація на зближення аграрного виробництва і сільського розвитку в Україні диктує необхідність вдосконалення інституціональних механізмів регулювання взаємовідносин в агропродовольчому та агропромисловому комплексах з метою забезпечення розв'язання таких завдань: спонукання суб'єктів господарювання до раціонального використання природних, соціальних, інфраструктурних ресурсів сільської місцевості, спрямування економічних результатів їх діяльності на забезпечення розширеного відтворення цих ресурсів; подолання деформацій в організаційній структурі сільського господарства; стимулювання диверсифікації діяльності суб'єктів господарювання та сільського населення; забезпечення реалізації інтересів жителів усіх видів сільських поселень (особливо віддалених, малих, гірських тощо), пов'язаних з їх економічною діяльністю та доступом до суспільних благ і послуг у процесі реформування місцевого самоврядування, галузей соціальної сфери, а також модернізації розвитку інфраструктури [1].

Одним з основних чинників, що дасть змогу реалізувати всі вищеназвані завдання це розвиток органічного

сільськогосподарського виробництва на регіональному рівні, зокрема в Дніпропетровській області.

Органічне сільське господарство динамічне, і на практиці існують різні способи досягнення успіху в органічному виробництві. Дізнатися про ці різні варіанти та їх застосування до вашого конкретного органічного проекту важливо для мінімізації витрат на конверсію та інших проблемних питань. Прийняття початкових рішень та складання плану перехідних процесів потребуватиме загального розуміння органічних принципів та зміни відповідних інституціональних норм та правил як формального так і неформального характеру в першу чергу на рівні територіальних громад та обласних осередків.

Отже основними етапами для впровадження органічного сільського господарства на території Дніпропетровської області на нашу думку є розвиток наступних напрямів:

1. Набуття загальних знань про органічне сільське господарство щодо технологічних вимог та стандартів. При цьому ці знання потрібно надавати як потенційним виробникам органічної сільськогосподарської продукції так і її кінцевим споживачам на регіональному ринку. На цьому етапі вже працюють заклади освіти Дніпропетровського регіону, зокрема Дніпровський державний аграрно-економічний університет, який має потужні засоби контролю сільськогосподарської продукції - науково-дослідний центр екологічного контролю ресурсів агропромислового комплексу: лабораторії якості зерна, лабораторії якості води, це комплекс лабораторій з виявлення залишків гербіцидів, пестицидів, антибіотиків, ГМО та одну з найпотужніших лабораторій в Україні - таких лише 3-4 в країні, співпрацює та готовий до подальшої співпраці з «органічним агробізнесом».

2. Узагальнення досвіду реальних підприємств що виробляють органічну сільськогосподарську продукцію. Цей напрямок інституціонально забезпечують як навчальні заклади регіону так і громадські організації. Потенційні виробники органічної сільськогосподарської продукції мають можливість стати членами громадських організацій України які сприяють розвитку органічного агробізнесу в Україні та

знаходяться під егідою Громадської ради всеукраїнських організацій та об'єднань природоохоронного спрямування при Міністерстві охорони навколишнього природного середовища. Найбільш поширені це «Федерація органічного руху України», ВГО «Жива планета», ВГО «Клуб органічного землеробства», Органічна Україна (спілка виробників органічних продуктів) та ін. [2].

3. Оцінка органічного ринку та органічного регулювання. Оцінюючі ринок продукції органічного сільськогосподарського виробництва область має значний потенціал для розвитку органічного землеробства. Виходячи з географічного положення потенційний виробник органічної продукції повинен враховувати місце розташування підприємства, можливий кількісний виробничий випуск, якість виробленого продукту, очікувану ціну, транспортні витрати, ділових партнерів та інші аспекти, важливі як для внутрішнього ринку так і для можливого експорту. Якщо зазначені фактори визначені як позитивні і виробник має бажання розвивати власний органічний бізнес, то подальшим кроком буде звернення до сертифікаційного органу для початку проведення сертифікації виробничої діяльності.

Одним з уніфікованих органів стандартизації органічного виробництва на території Дніпропетровської області є ТОВ «Органік Стандарт», яке забезпечує походження та простежуваність потоку органічної продукції, надаючи послуги, які покривають усі сфери виробництва: від контролю вирощування органічних культур - через контроль переробки органічних продуктів - до інспекцій руху продукції в мережі постачання та продаж на місцевому ринку чи здійснення експорту. Підприємство обслуговує представників усіх ланок виробництва та продажу органічних продуктів, ми знижуємо ризики і гарантуємо якість та підвищення продуктивності [3].

Потрібно зазначити, що повний спектр послуг ТОВ «Органік Стандарт» гарантує якість та безпеку органічних продуктів. При цьому клієнти цього підприємства можуть перевіряти як власне виробництво так і виробництво контрагентів (за згодою) забезпечення виконання відповідних

вимог щодо їхнього виробництва, а також гарантувати якість сировини та допоміжних засобів, отриманих від постачальників. Потрібно також розуміти що виробник може не знати, який ринок для нього є найкращий, або (можливо) захоче отримати доступ до більш ніж одного міжнародного ринку. У цьому випадку може знадобитися дотримання декількох різних нормативних актів та стандартів і виробники можуть звернутися до тих органів стандартизації на державному та міжнародному рівні, які будуть задовольняти споживачів продукції підприємства.

Отже, формування ефективної регіональної інституціональної системи органічного сільськогосподарського виробництва в Україні поряд з запровадження вільного ринку купівлі-продажу сільськогосподарських земель зможе забезпечити досягнення сталого економічного зростання, посилення місцевого економічного та екологічного розвитку, функціонування локальних ринків, збереження робочих місць. Пріоритетами мають бути: збалансування аграрного і сільського розвитку через оптимізацію землеволодіння і землекористування; допуск до ринку землі тільки соціально відповідальних інвесторів та землевласників; використання еколого-рекреаційного потенціалу земельних ресурсів передусім в інтересах місцевих громад.

Література:

1. Bezus R., 2018. Development of organic farmers' cooperatives: The USA, The EU, and Ukraine// R. Bezus, I. Bilotkach. – Baltic Journal, Riga, Vol.4, No.2.
2. Федерація органічного руху в Україні: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organic.com.ua>.
ТОВ «Органік стандарт»: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://organicstandard.ua/ua/aboutus>